

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/28/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118203325
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2018:2118203325.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený procesným opatrovníkom: Y. práce, sociálnych vecí a rodiny A. K., dieťa rodičov: matka - P. M. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. L. XXX, a otec - J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. L. XXX, t.č. L. XXX/XX, C., o udelenie súhlasu matke podať žiadosť na zmenu priezviska maloletého, takto

rozhodol:

I. Súd d á v a za otca súhlas matke maloletého na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého J. z priezviska „B.“ na priezvisko „A.“.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka sa návrhom zo dňa 15.04.2018, doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.04.2018, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by jej súd udelil súhlas za otca podať žiadosť o zmenu priezviska jej maloletého syna J. B. z priezviska „B.“ na priezvisko „A.“.

2. Matka maloletého návrh odôvodnila tým, že na návrh otca bolo ich manželstvo právoplatne rozvedené a maloletý bol zverený do jej osobnej starostlivosti. Matka na naliehanie otca oznámila matričnému úradu späťvzatie rodného priezviska z B. na A.. Otec matke prisľúbil, že maloletému dá súhlas na zmenu mena, avšak neurobil tak ani na synove ani na matkine prosby. Na žiadosť syna bol podaný návrh na udelenie súhlasu na zmenu priezviska a konanie prebiehalo na Okresnom súde v Trnave pod č.k. 13P/52/2013. Návrh z roku 2013 bol zamietnutý, avšak kolízna opatrovníčka ako aj zákonná sudkyňa uviedli, že vzhľadom na to, že mal v danom čase maloletý len 9-10 rokov a bolo krátko po rozvodovom konaní, je potrebné vyčakať, či si svoje rozhodnutie nerozmyslí v čase, keď bude starší, resp. vo veku min. 13 rokov. Otec maloletého sa začiatkom mesiaca február 2013 odsťahoval z domácnosti matky. Otec maloletého od januára 2013 žiadnym spôsobom neprispieval na výživu maloletého. Nepomáhal matke ani s výchovou maloletého, nezaujímal sa a ani sa nezaujíma o potreby a záujmy maloletého a ani nevytvára/l medzi maloletým a ním akékoľvek citové puto. Otec maloletému neblahoželá ani k žiadnemu sviatku, dokonca sa nezúčastnil žiadnej významnej udalosti v jeho živote, ako napr. ani prvého svätého prijímania ani nedaroval maloletému žiadne príležitostné darččky ani iné materiálne veci. Otec sa nezúčastňoval/nezúčastňuje ani žiadnych aktivít či udalostí dôležitých pre maloletého ako napr. rybárske preteky, tréningy aikido, a pod.. Otec maloletého absolútne zo svojho života vynechal, keď ani na ich vzájomnú dohodu maloletému neoznámil, že bude mať súrodenca z jeho strany, ani že už sa mu sestrička narodila a ani ako sa volá. Maloletý sa to dozvedel prostredníctvom dedinských rečí, čo ho len utvrdilo v tom, že otcovi na ňom nezáleží ani natoľko, aby mu oznámil takéto zmeny v jeho živote. Otec maloletému neoznámil ani to, že je ženatý. Maloletý o svojom otcovi prakticky nič nevie. Otec má styk s maloletým riadne upravený rozsudkom Krajského súdu v Trnave, rozsudkom Okresného súdu

Trnava bolo tiež nariadené, aby sa otec zúčastnil odborného - psychologického poradenstva, za účelom zlepšenia vzťahu medzi ním a maloletým a najmä na schopnosti empatie otca vo vzťahu k maloletému ako aj na zlepšenie štýlu ich vzájomnej komunikácie a iné. Uvedené sa malo udiť v trvaní 6 mesiacov, avšak otec sa nezúčastňoval odborných - psychologických sedení a teda zo strany otca neprišlo k naplneniu poradenstva. Napriek tomu, že otec má upravený styk s maloletým, tak tento dobrovoľne už niekoľko rokov nerealizuje. Naposledy sa osobne na pár minút stretol otec so synom koncom roka 2015. Otec sa s maloletým nestretáva a ani nevyhľadáva jeho prítomnosť, ohľadom maloletého sa neinformuje ani na jeho správanie, prospech alebo zdravotný stav. Otec od roku 2014 ani dobrovoľne neprispieva na výživu maloletého a je voči nemu vedené exekučné konanie z dôvodu neplatenia výživného riadne a včas. Exekučné konanie vedie Exekútorický úrad JUDr. B. V. so sídlom Z. Q. X v K. pod sp.zn. Ex 67/14, na Okresnom súde v Trnave sp.zn. 47Er/1967/2014. Na základe uvedeného má matka za to, že otec stratil akýkoľvek citový vzťah k maloletému, avšak tak sa stalo ešte pred jeho odsťahovaním k súčasnej manželke a tento stav trvá. Maloletý sa o otcovi nechce rozprávať, nechce nosiť jeho priezvisko a ani nechce nadviazať s otcom akýkoľvek kontakt. Matka sa v marci XXXX vydala a v súčasnosti žijú v jednej domácnosti ona, jej manžel, ktorý prijal jej priezvisko a volá sa A.. Narodili sa im spoločné deti H. A. a P. Kolenič. I. ako usporiadaná kompletná rodina, kde všetci nosia priezvisko A./A., okrem J., ktorý proti svojej vôli nesie priezvisko B. a opakovane matku žiadal, aby tento jeho neželaný stav vyriešila. Matka ďalej uviedla, že maloletý sa nestretáva niekoľko rokov s otcom ani s nikým z otcovej rodiny, starí rodičia o neho neprejavujú záujem tak isto ako jeho otec. A strýkovia, resp. bratia zo strany otca žijú už dlhé roky v A. a je to niekoľko rokov, čo sa naposledy stretli. Matka sa rozhodla kontaktovať otca maloletého formou e-mailu ako aj prostredníctvom SMS, avšak tento aj napriek tomu, že o syna neprejavuje žiadny záujem, so zmenou jeho priezviska nesúhlasil. Matka ďalej uviedla, že každý, koho má maloletý rád a s ktorým žije v úzkom kontakte, má priezvisko A.. Maloletý veľmi zle znáša tú skutočnosť, že jediné, čo od otca chce, je aby mu udelil súhlas na zmenu priezviska, avšak aj napriek tomu, že sa spolu nestretávajú a neprejavujú voči sebe žiadne city, otec nie je ochotný pre neho urobiť ani túto jedinú vec. Matka ďalej poukazovala na to, že maloletý má právo na meno a v spojení s týmto právom, ma aj právo na základe svojho slobodného rozhodnutia na zmenu mena, s ktorým sa cíti byť stotožnený. Priezvisko maloletého vyjadruje spolupatričnosť dieťaťa k rodine, avšak maloletý nemá žiadny kontakt s rodinou jeho biologického otca a ani s otcom, a teda nie je najmenší dôvod, aby maloletý nosil priezvisko B., keď jeho spolupatričnosť k svojej rodine najlepšie vyjadruje priezvisko A.. Jeho súrodenci, nevlastný otec, matka, starí rodičia, prababička, teta, strýko s manželkou a dvaja bratrance nosia priezvisko A./A. a jedine on v celej rodine nosí priezvisko B., s ktorým nie je stotožnený a prekáža mu. Maloletý už nemá 9 ani 10 rokov, ale je vo veku takmer 15 rokov a čoskoro bude riešiť vystavenie občianskeho preukazu. Jeho rozumová vyspelosť je na takej úrovni, že sám dokáže sformulovať, čo chce, a vyjadriť sa ku všetkým veciam, ktoré sa ho priamo alebo aj nepriamo dotýkajú. P. nielen doma, ale aj verejne prezentuje, že nechce nosiť priezvisko B., ale chce sa volať tak isto ako všetci v jeho rodine, a to A.. Ďalej matka v konaní uviedla, že keď sa maloletého spýtala, čo mu v praxi prekáža, že sa volá inak ako ona, povedal, že najviac mu to prekáža v škole a v školských aktivitách, kedy rodičia prispievajú materiálne alebo finančne na podporu školy alebo konkrétnych akcií, a pri verejnom oboznamovaní, ktoré rodiny prispeli škole alebo na nejaký výlet, karneval, oboznámi sa, že rodina A. podporila túto akciu a vtedy mu to prekáža, lebo jeho spolužiaci pozerajú, že jeho rodina neprispela. Čo sa týka otca, s týmto sa nestretol dlhšie ako dva roky, otec už viac ako dva roky neprejavil záujem o syna, žiadny darček k meninám, narodeninám, k Vianociam, dokonca ani SMS, telefonát. Okrem výživného, ktoré je poukazované prostredníctvom exekútora, sa žiadnym spôsobom nepodieľa na výžive maloletého. Matka otcovi navrhovala, aby platil výživné dobrovoľne s tým, že to, čo platí navyše exekútorovi, môže dávať na maloletého, otec uviedol, že radšej to bude platiť cez exekútora. Otec matku nekontaktoval ohľadom prospechu v škole, zdravotného stavu maloletého. Otec prestal celkom dobrovoľne chodiť za synom. Z predchádzajúcich konaní je zrejmé, že otec mal absolvovať výchovné opatrenie, na ktoré sa spočiatku maloletý dostavoval sám, avšak potom to už nemalo zmysel. K tvrdeniu otca, že za maloletým nemohol chodiť, lebo mu bolo v tom bránené, matka uvádza, že pred dvomi rokmi ho zoznámila so svojim terajším manželom, uviedol, že so synom chce byť, že mu to matka neumožní. Matkin manžel mu poskytol svoje vlastné telefónne číslo, že ak by chcel so synom byť, môže kedykoľvek zatelefonovať jemu a on styk umožní. Keď sa matka manžela pýtala, koľko krát mu otec maloletého telefonoval, uviedol, že ani raz. Otec vedel, že maloletý navštevuje krúžky verejne prístupné, ak by mal záujem išiel by sa tam pozrieť, nešiel ani raz.

3. Ako dôkazy matka predložila rodný list maloletého, sobášny list, rodné listy H. a P. A., Znalecký posudok znalca F. F. B. č. XX/XXXX, výťažok z internetovej stránky patranie.sk.

4. Otec sa k návrhu vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 02.05.2018 v tom zmysle, že odo dňa podania návrhu na rozvod bol donútený odsťahovať sa zo spoločnej domácnosti. Pokiaľ nebolo súdom určené stretávanie, matka mu žiadnym spôsobom nedovoľovala sa so synom stýkať. Nebolo mu umožnené s ním akokoľvek komunikovať, syn bol po celú dobu zavádzaný a manipulovaný zo strany matky, aby bol v domnienke, že o neho nejaví otec záujem, čo samozrejme pravda nie je. Otec sa nemohol zúčastňovať na žiadnej životnej udalosti syna, nakoľko mu nikdy nebolo nič oznámené. On osobne by nemal problém prísť na akúkoľvek významnú udalosť syna, no nebolo mu zo strany matky dopriate sa s ním stretať. Do dnešného dňa mu matka nebola ochotná poskytnúť telefónne číslo, aby sa so synom mohol kedykoľvek skontaktovať. Na prospech v škole, aktivity syna, zdravotné problémy a iné sa pýtal matky nespočetne mnohokrát za posledné roky. Matka mu účelovo nikdy žiadne informácie neposkytla. Nespočetne mnohokrát sa stretnutie so synom nezrealizovalo, nakoľko sa maloletý doma nenachádzal, prípadne sa doma nikto nenachádzal. Otec ďalej uviedol, že ak volá matke, tá mu to nezodvihne, čiže sa nemá akýmkoľvek spôsobom domôcť svojho práva realizovania stretnutia so synom. Nikdy mu nebolo dovolené stráviť čo i len jeden sviatok v roku ako sú Vianoce, Silvester, Veľká noc či iné. Ak otec žiadal o stretnutie mimo času určeného súdom, alebo náhradný termín za nezrealizované stretnutia, matka mu nikdy nevyhovela. Podľa otca tak matka začala obmedzovať súdom upravený styk so synom až na úplne minimum. Otec ďalej uviedol, že v časoch, keď k nim syn chodieval na víkendy, bol spokojný a vyrovnaný. Chodili na výlety, kupoval mu oblečenie a iné veci nad rámec vyživovacích povinností. Vždy pred odchodom domov bol maloletý smutný. Hovorieval, ako rád by u nich ešte ostal, no mama by mu hrozne nadávala. Na ich spoločné stretnutia sa vždy tešil, mali kvalitný vzťah. Postupne však začal otca odmietať. Začal byť arogantný a drzý. Niekoľko krát mu aj sám povedal, ešte keď bol menší, ako zle na neho vplýva jeho stará mama z matkinej strany, ktorá neustále jeho ako otca nazýva pred synom veľmi vulgárnymi výrazmi, očierňuje jeho dobré meno a hanobí ich vzťah so synom. Všetmožno sa snažila matke maloletého pomáhať v nezrealizovaní stretnutí otca a syna. Vždy po návšteve syna u nich sa snažila zbierať informácie a zosnovať plány s dcérou, ako im vzťah prekaziť. Cieľom matky a jej rodinných príslušníkov bolo od samého začiatku obmedzovať stretávanie otca so svojim synom. Neustále v dobe, kedy sa malo stretnutie zrealizovať, syn zrazu ochorel, nebol doma, nepripravovala ho riadne na stretnutie. Lekárske správy o stave mu predložila len pár krát. No nikdy nebolo ochorenie nejako závažné, že by sa nedalo zrealizovať stretnutie. Náhradné termíny za zmarené stretnutia zo strany matky mu nikdy neboli poskytnuté. Otec ďalej uviedol, že nie je pravda, že od roku 2014 dobrovoľne neprispieva na výživné, preukazuje, že riadne každý mesiac posiela výživné na maloletého na účet dodaný exekútkou. Otec poukazoval na to, že matka maloletého a súdna exekútkorka sú veľmi dobré priateľky. Otec bol kontaktovaný zo strany exekútkorky o začatí exekúcie za nezaplatené bežné výživné, jednalo sa vraj o jeden mesiac v roku 2014. Otec dodal fotokópie šekov o zaplatení celého roka, že nie je dlžný nič, i tak povedala, že ju to nezaujíma. Matka sa snaží takýmto podvodom vrhnúť na otca tiež pochybnosti, že si neplní svoju povinnosť. Každý mesiac otec pravidelne posiela výživné na maloletého riadne a načas. Celá táto vykonštruovaná kauza exekúcie je podľa otca robená, aby matka poukázala pred súdom dôkaz na zmenu priezviska. Podľa názoru otca vždy bola a je v záujme jeho syna, aby hrdo nosil ďalej priezvisko po otcovi, nakoľko toto nie je ani hanlivé ani urážajúce. Pri narodení maloletého dala matka súhlas, ako sa bude volať priezviskom. Toto je dané a nemenné. Nie je úplne pravda, že jediný jeho syn nenesie v ich rodine priezvisko A., nakoľko jej manžel neprijal len jej priezvisko, ale si ponechal svoje a až za ním jej. Otec uviedol, že jeho syn bol vždy hrdým nositeľom priezviska B. a otec verí, že je v jeho zaujme to tak aj ponechať. Ak by do budúca syn prejavil čo i len najmenšiu vôľu si priezvisko zmeniť, môže tak sám urobiť po dovŕšení osemnásteho roku svojho života. Keď už bude sám zodpovedný za svoje činy a rozhodnutia, no pokiaľ za neho rozhodujú iní, nebude s tým otec nikdy súhlasiť. Otec ďalej uviedol, že priezvisko jeho syna je jediná vec, ktorú otcovi matka nemôže ukradnúť. Záverom otec žiadal, aby súd žiadosť o zmenu priezviska zamietol, nakoľko maloletý sa so svojim priezviskom zžil a nie je najmenší dôvod mu ho meniť. Akonáhle dovŕši vek plnoletosti a bude môcť rozhodovať o sebe sám, nech sa rozhodne teda sám. Bez nátlaku a manipulácie z akejkoľvek strany. Na Q. existuje predsa nespočetné množstvo rodín, ktoré nenesú spoločné priezvisko, žijú a fungujú ako rodina, čiže je to absolútne normálna vec. Otec ďalej uviedol, že matka mu telefón nedvihne. Môže by to byť tak, že sa s maloletým nevideli asi dva roky. Viac krát matku žiadal, aby mu dala na maloletého telefónne číslo, ktoré mu nedala. Do dnešného dňa mu neboli určené prázdniny, Vianoce a sviatky a matka mu styk počas tohto obdobia neumožnila. Jeden krát ju požiadal, aby mu dala syna mimo styku, a to na oslavu dedkových narodenín, maloletý tam však nebol.

5. Ako dôkazy otec predložil Upovedomenie o začatí exekúcie sp.zn. Ex 67/14 zo dňa 26.11.2014, výpis obrátov na účte, fotokópie podacích lístkov, Výplatnú pásku za obdobie 11/2014, e-mailovú komunikáciu so súdnou exekútkou.

6. Procesný opatrovník na pojednávaní uviedol, že vzhľadom na najlepší záujem maloletého a predovšetkým na jeho pranie vyslovené u psychologičky ich úradu, odporúčajú návrhu matky vyhovieť.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, listinnými dôkazmi predloženými matkou a otcom, správou RPPS ÚPSVaR K. zo dňa 21.05.2018, obsahom pripojeného spisu OS Trnava sp.zn. 8P/61/2014 (z neho rozsudkom OS na č.l. 172, zápisnicou spísanou na ODSPODaSK dňa 27.05.2015 na č.l. 209, vyjadrením procesného opatrovníka zo dňa 23.06.2015 na č.l. 211, správou psychológa zo dňa 06.10.2015 na č.l. 270, rozsudkom KS na č.l. 275), obsahom pripojeného spisu OS Trnava sp.zn. 13P 52/2013 (z neho zápisnicou zo dňa 25.03.2014 na č.l. 29, rozsudkom OS na č.l. 33, rozsudkom KS na č.l. 96), výsluchom matky, otca a maloletého, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

8. Maloletý pochádza zo vzťahu rodičov, ktorých manželstvo bolo právoplatne rozvedené a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, v ktorej sa nachádza. Po rozvode sa matka vrátila k svojmu rodnému priezvisku. Následne sa vydala, pričom jej súčasný manžel k svojmu priezvisku prijal aj priezvisko matky maloletého. V manželstve sa narodili dve deti, ktoré nesú priezvisko matky. Maloletý žije v domácnosti s matkou, jej manželom a dvomi nevlastnými súrodencami. Otec sa s maloletým nestretáva, nevideli sa cca 2 roky. Na platenie výživného na maloletého prebieha exekučné konanie vedené na tunajšom súde pod sp.zn. 47Er/1967/2014.

9. Matka pri výsluchu účastníka uviedla, že podanie návrhu inicioval maloletý, nakoľko v predchádzajúcom konaní mu kolízna opatrovníčka povedala, že je ešte malý a že má počkať, kým bude mať 13 alebo 14 rokov. Podľa jej názoru otec nepochopil zúženú úpravu styku, že toto zúženie je dané psychickým stavom maloletého a nevie vnímať potreby maloletého. Poradenstvo na úrade práce nebolo možné z dôvodu, že vzhľadom na stav maloletého bol potrebný klinický psychológ, ktorý na úrade práce nebol. O rodine Brhelových sa hovorí, že sú to podvodníci, na starých rodičov bolo vedených viacero exekúcií, je to jeden z dôvodov, pre ktoré sa nechce maloletý volať B..

10. Otec pri výsluchu účastníka uviedol, že o zmene priezviska sa s maloletým nikdy nerozprával, trvá na tom, že keď maloletý bude mať 18 rokov, môže sa sám rozhodnúť, ale teraz nejde o jeho názor. Pokiaľ ide o psychologické poradenstvo, raz sa takto so synom v rámci daného polroka stretli, keďže tam nebolo určené, ako často to má byť. Otec uviedol, že navrhoval, aby sa stretávali u psychológa na úrade práce, čo mu matka zamietla. Nevie sa vyjadriť, či sa jeho vzťah so synom zlepšil, zhoršil alebo zostal rovnaký, keď sa so synom nestretáva. Na otázku matky, aby uviedol, koľko krát jej telefonoval a aby o tom predložil dôkaz, otec uviedol, že keď mu ona nebrala telefón, tak sa mu to neuloží, ale nemá s tým problém, aby to preukázal, keď sa to bude dať. Otec uviedol, že nie je pravdou, že by povedal, že maloletému dá súhlas na zmenu priezviska, jedinú čo povedal matke je, že nie je hodná nosiť jeho priezvisko, nikto ju neprinútil zmeniť si priezvisko. Vie o tom, že jeho matku hľadali, nakoľko jej nemohli doručiť písomnosti.

11. Súd vzhľadom k veku maloletého zisťoval aj jeho názor, a to na RPPS ÚPSVaR K., ako aj na pojednávaní. Zo správy RPPS, Y. K. zo dňa 21.05.2018 (č.l. 46) vyplýva, že psychologička RPPS vykonala rozhovor s maloletým zameraný na motiváciu k zmene jeho priezviska, vzťahu v rodine a celkovú momentálnu situáciu maloletého. Počas individuálneho stretnutia maloletý komunikoval v rámci svojho vývinového štádia pomerne zrelo a racionálne a o svojej potrebe zmeniť priezvisko rozprával jasným a presvedčivým spôsobom. Uvádza, že s otcom už nie je v žiadnom kontakte minimálne dva roky, otec sa mu údajne neozval ani na žiadny sviatok. Psychologička uviedla, že je možné, že maloletý pociťuje voči svojmu otcovi hnev a priezvisko považuje za posledné, čo ho s ním spája. Má potrebu sa od otca definitívne oddeliť, nakoľko necíti od otca žiaden záujem. Za počiatok zmeny vzťahu k otcovi RPPS považuje rozvod rodičov a následne nenaplnené potreby a očakávania maloletého. Čas strávený s otcom pre neho nebol plnohodnotný a vyvolával v ňom napätie. Maloletý je silne spätý s ostatnými rodinnými príslušníkmi, ktorí však všetci užívajú priezvisko A.. Pre neho to znamená pocit vyčnievania, v čom sa necíti komfortne. Identifikácia s blízkymi ľuďmi je prirodzenou vývinovou potrebou. Z uvedených dôvodov sa ku zmene priezviska maloletého RPPS stavia pozitívne. Na pojednávaní dňa 09.08.2018 (č.l. 73) maloletý uviedol, že vie, o čom je toto konanie, o zmene priezviska. Volá sa B., chcel by sa

volať A., volá sa tak zvyšok rodiny. Zmenu priezviska chcel už od 9 rokov, ale nebolo to možné, lebo bol malý. Na priezvisku B. mu vadí, že A. sú normálna rodina a na rodine B. je veľa dlhov a zatykač. S mamou sa rozprával, že sem pôjde a má povedať, čo chce, nehovorila mu, čo konkrétne má povedať. Vie si predstaviť zmenu priezviska na Kolonič, nebude mu to robiť problémy v škole so spolužiakmi alebo učiteľmi. S otcom sa nestretáva asi dva roky, on prestal chodiť a potom sa maloletý s ním nechcel stretávať. So strany B. sa nestretáva s nikým, okrem otcovho brata, s ktorým sa stretáva, keď príde na Q.. Maloletý chcel podať tento návrh, chce aby sa to stihlo predtým, ako bude mať občiansky.

12. Podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

13. Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

14. Podľa § 111 písm. h) zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť.

15. Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.(1) Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.(2)

16. Podľa Čl.4 veta prvá a druhá CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej.

17. Po oboznámení sa s predmetom konania dospel súd k záveru, že je potrebné sa návrhom matky zaoberať, keďže pri zmene priezviska ide o podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností v zmysle vyššie citovaného § 35 ZR, s ktorou otec maloletého súhlas nevyšlovil.

18. Maloletý žije v rodine, kde všetci jej členovia majú priezvisko „.. (manžel matky k tomu ešte svoje priezvisko), pričom maloletý nosí priezvisko otca. Hoci má otec styk s maloletým upravený rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 10CoP/19/2015-275 zo dňa 07.10.2015, ktorým odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti styku (na každý párný týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 15.00 hod., s tým, že matka má právo byť pri styku prítomná), takto upravený styk sa nerealizuje minimálne dva roky. Otec síce tvrdil, že mu je bránené v stretávaní sa s maloletým, uvedené tvrdenie však ničím nepreukázal. Otec tvrdil, že vinou matky sa stretávania zredukovali na minimum, pretože matka mu neumožňovala styk mimo určeného rozsahu, resp. náhradný styk. Súd k tomu uvádza, že otec má stretávania s maloletým upravené v konkrétnom rozsahu, ktorý rozsah je povinný rešpektovať a matka nie je v zmysle rozhodnutia súdu povinná umožniť otcovi styk s maloletým mimo uvedených termínov, ani náhradný termín v prípade nezrealizovania styku. Uvedené by mohlo byť iba výsledkom ich dohody, ku ktorej však medzi nimi zrejme nedochádzalo. Ak sa stretnutia nezrealizovali v zmysle súdneho rozhodnutia a otec mal za to, že mu matka v styku bráni, mal možnosť domáhať sa dostupnými prostriedkami svojho práva na styk s maloletým, t.j. podať návrh na súdny výkon rozhodnutia. Keďže tak neurobil, nemožno mať za preukázané, že otec mal skutočný záujem o stretávanie sa s maloletým, ale na nerealizáciu styku rezignoval. Pokiaľ ide o otcom tvrdenú manipuláciu maloletého so strany matky, súd poukazuje na nižšie citovaný znalecký posudok, z ktorého záverov manipulácia zo strany matky nevyplýva. Ak otec tvrdil, že sa nemohol zúčastňovať na žiadnej životnej udalosti syna, nakoľko mu nikdy nebolo nič oznámené, jednak nepreukázal, že by o informácie matku žiadal, a ak by mu matka informácie neposkytovala, mal možnosť domáhať sa práva na informácie súdnou cestou. Okrem toho, pokiaľ ide napr. o informácie o výchovno-vzdelávacích výsledkoch alebo o zdravotnom stave maloletého, otec má právo informovať sa na maloletého priamo v škole alebo v zdravotníckom zariadení.

19. Súd tiež poukazuje na závery znaleckého posudku znalca F. F. B. č. 25/2014 zo dňa 26.02.2015 (č.l. 48), vypracovaného pre potreby konania tunajšieho súdu sp.zn. 8P/61/2014, z ktorých vyplýva, že otec nedokáže dostatočne registrovať a saturovať (uspokojovať) citové potreby maloletého, čo je dané jeho neefektívnym štýlom komunikácie a celkovým direktívnejším resp. autoritatívnejším prístupom k maloletému, v ktorom absentuje dostatočná schopnosť empatie do psychologického rozpoloženia maloletého dieťaťa (str. 28 ZP); maloletý vníma výrazne negatívne štýl komunikácie a správania sa otca k matke a negatívne hodnotí aj spôsob prístupu otca k nemu, otca vníma ako takého, ktorý si myslí, že si môže robiť, čo chce, otec podľa neho prehliada jeho záujem, čo vedie k vzájomnému vyhýbaniu a nedorozumeniu (str. 30 ZP) ; vzhľadom na narušenie vzájomných vzťahoch medzi maloletým a otcom je dôležité, aby sa otec zameriaval na obnovenie dôvery medzi ním a maloletým, uvedením si problémov s porozvodovou adaptáciou maloletého, lepším pochopením jeho prežívania a akceptáciou jeho názorov a potrieb ako aj sprostredkovaním pozitívnych zážitkov a skúseností maloletému, ktorý potrebuje okrem vzťahu s matkou rozvíjať do budúcnosti aj vzťah s otcom (str. 31 ZP).

20. Vzhľadom na uvedené závery znaleckého posudku, za účelom nápravy vzťahu medzi otcom a maloletým, tunajší súd v konaní sp.zn. 8P/61/2014 rozsudkom č.k. 8P/61/2014-172 zo dňa 05.05.2015 uložil otcovi a maloletému povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu - psychologickému poradenstvu v trvaní šesť mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia v intervale podľa doporučenia psychológa s cieľom zlepšenia štýlu ich vzájomnej komunikácie, riešenia zvýšeného intrapsychického napätia, subjektívnej neistoty maloletého a prežívania anticipačných obáv maloletého, zlepšenie schopnosti empatie otca vo vzťahu k maloletému. Zo Zápisnice spísanej na ODSPODaSK dňa 27.05.2015 (č.l. 209 spisu sp.zn. 8P/61/2014) vyplýva, že otec uviedol, že nie je ochotný platiť za sedenia u psychológa, nemôže si to dovoliť, keď matka chce, nech chodí k psychológovi sama, on má iné starosti. Z vyjadrenia procesného opatrovníka zo dňa 23.06.2015 (č.l. 211 spisu sp.zn. 8P/61/2014) vyplýva, že spolupráca rodiny na výkone súdom uloženého výchovného opatrenia sa nezrealizovala najmä vzhľadom k nedostatočne prejavenej iniciatíve otca. Zo Správy o psychologickom poradenstve zo dňa 06.10.2015 (č.l. 270 spisu sp.zn. 8P/61/2014) vyplýva, že z absolvovaného stretnutia otca s dieťaťom je zrejmy významne narušený vzťah dieťaťa k otcovi a nízka zručnosť otca pri vytváraní kontaktu s dieťaťom. Z vyššie uvedeného vyplýva, že výchovné opatrenie uložené tunajším súdom sa nezrealizovalo, resp. sa nezrealizovalo v uloženom rozsahu. Uvedené možno pričítať za vinu najmä otcovi, ktorý nebol v otázke psychologického poradenstva iniciatívny, hoci poradenstvo bolo súdom uložené najmä jemu na prospech, a síce za účelom zlepšenia vzťahu medzi ním a maloletým, čo je predpoklad pre realizáciu ich plnohodnotného styku. Otec však na uvedené rezignoval, k psychologickému poradenstvu sa postavil odmietavo, čím si zmariť možnosť nápravy narušených vzájomných vzťahoch medzi ním a maloletým.

21. Okrem uvedeného súd poukazuje na to, že na výživné pre maloletého sa vedie exekučné konanie na tunajšom súde pod sp.zn. 47Er/1967/2014. Hoci otec tvrdí, že na to nie je dôvod, uvedené nepreukázal dostupnými procesnými prostriedkami podanými v rámci exekučného konania, ktorých dôsledkom by mohlo byť zastavenie exekúcie. Súd v tomto konaní nie je oprávnený posudzovať, či prebiehajúce exekučné konanie je vedené oprávnene alebo nie. Keďže však exekučné konanie stále prebieha, nemožno skonštatovať, že by bolo vedené bezdôvodne.

22. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že otec nejaví o maloletého adekvátny záujem, s maloletým sa nestretáva, na plnenie jeho vyživovacej povinnosti prebieha exekučné konanie. Otec sa nepodrobil ani uloženému výchovnému opatreniu, ktoré malo za cieľ napomôcť mu odstrániť bariéru medzi ním a synom a obnoviť dôveru medzi nimi. Možno tak konštatovať, že otec rezignoval na možnosť zlepšenia jeho vzťahu s maloletým, čím došlo medzi nimi ešte k väčšiemu odcudzeniu. Maloletý nemá v súčasnosti vybudovaný s otcom žiaden vzťah, nestretávajú sa, nevideli sa dva roky, maloletý otca odmieta. Maloletý necíti spolupatričnosť k otcovi, a tým nemá ani vzťah k priezvisku „Otec vyjadril názor, že v záujme jeho syna je, aby hrdo nosil ďalej priezvisko po otcovi. V konaní však bolo preukázané, že maloletý uvedené priezvisko „hrdo“ nenesí, naopak je mu príťažou, túži mať priezvisko ako rodinní príslušníci, s ktorými žije a ktorí sú mu na rozdiel od otca blízki.

23. K vyjadreniu otca, že priezvisko jeho syna je jediná vec, ktorú otcovi matka nemôže ukradnúť, súd uvádza, že pri rozhodovaní vo veciach, v ktorých ako účastník vystupuje maloleté dieťa, je súd povinný konať v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, a teda záujem maloletého dieťaťa má prednosť pred

záujmom rodiča. Z vykonaného dokazovania pritom vyplynulo, že v najlepšom záujme maloletého je zmena jeho priezviska na priezvisko, ktoré nosia ostatní rodinní príslušníci, s ktorými je silne spätý a s ktorými má potrebu sa identifikovať, čo je podľa psychologičky prirodzenou vývinovou potrebou. Súd poukazuje na to, že s maloletým vykonal individuálny rozhovor aj psychológ, ktorý sa za RPPS postavil k zmene priezviska maloletého pozitívne.

24. Zároveň, súd mal za to, že maloletý je vo veku, keď je potrebné prihliadať na jeho názor, ktorý ako pred psychologičkou RPPS ÚPSVaR K., tak aj na súde vyjadril jednoznačne a rozhodne. Súd pritom poukazuje na nález ÚS SR sp.zn. II. ÚS 97/2013-67 zo dňa 10.07.2013, podľa ktorého „súd je povinný v zmysle čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, § 43 ods. 1 zákona o rodine, resp. § 100 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v konaní o zverenie detí zisťovať, či deti boli s ohľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť schopné vyjadriť samostatne svoj názor, či vôbec a v kladnom prípade z akých zdrojov ich názory zisťoval a či a akým spôsobom prihliadol na ich prípadné názory.“ Súd mal za to, že niet dôvodu, aby musel maloletý čakať do dovŕšenia plnoletosti (ako navrhoval otec), keďže maloletý je už vo veku, kedy je schopný vyjadriť svoj názor na otázku jeho priezviska. Aj psychologička označila komunikáciu maloletého ako pomerne zrelú a racionálnu. Maloletý je vo svojich štrnástich rokoch napr. už trestnoprávne zodpovedný, a teda je podľa zákona schopný posúdiť následky svojho konania v trestnoprávnej rovine. Je potom podľa názoru súdu nepochybné, že sa dokáže relevantne vyjadriť k otázke svojho priezviska, pričom nebolo preukázané, že by išlo o manipuláciu zo strany matky, resp. že by nešlo o skutočný názor maloletého.

25. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené dospel súd k záveru, že je v najlepšom záujme maloletého, aby mal rovnaké priezvisko ako celá jeho najbližšia rodina, a to z dôvodu posilnenia jeho spolupatričnosti k rodine a jej členom. Otec maloletého neuviedol žiaden vážny dôvod, ktorý by bránil zmene priezviska maloletého a súd takýto dôvod v priebehu konania nezistil. Otec nevyužil možnosť od predchádzajúceho konania napraviť narušený vzťah s maloletým, pričom samotná skutočnosť, že maloletý má otcove priezvisko, na nápravu ich vzťahu nestačila a nestačí. Súd zároveň prihliadol na názor maloletého, ktorý sa vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vedel k tejto otázke adekvátne vyjadriť. Keďže súd pri rozhodovaní vo veciach v starostlivosti o maloletých je povinný prihliadať predovšetkým na záujem samotného maloletého dieťaťa, s poukazom na už vyššie uvedené rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia, a udelil matke za otca súhlas na zmenu priezviska maloletého v zmysle návrhu. Zmena priezviska nič nemení na tom, že otec stále zostáva biologickým otcom maloletého a nebráni ani prípadnej náprave ich vzťahu v budúcnosti, k čomu by sa však vyžadovala väčšia sebareflexia zo strany otca.

26. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

28. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

29. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku II. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej výnimky upravenej v ustanovení § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 357 písm. m) CSP). Odvolanie podané zo strany matky by však nebolo právne účinné, nakoľko matka sa odvolania výslovne vzdala na súde po vyhlásení a odôvodnení rozhodnutia.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.